

Извештај за азил 2026 година

Извршно резиме

Извештај за азил 2026 година

Годишен извештај за состојбата со азил во
Европската Унија

ИЗВРШНО РЕЗИМЕ

Јуни 2026 година

© Агенција за азил на Европска Унија (ААЕУ), 2026 година

Ниту Агенција за азил на Европска Унија (ААЕУ) ниту кое било лице кое дејствува во име на ААЕУ не сноси одговорност за можното користење на информациите содржани во оваа публикација.

Насловна фотографија: Getty Images/[Стефано Гуиди](#)

Луксембург: Канцеларија за публикации на Европската Унија, 2026 година

PDF BZ-01-26-013-MK-N ISBN 978-92-9418-454-2 2600-3171 doi: 10.2847/6155217

Репродукцијата е дозволена доколку се наведе изворот. За каква било употреба или репродукција на фотографии или друг материјал што не спаѓаат под авторското право на ААЕУ, дозвола мора да се бара директно од носителите на авторското право.

Note: *This translation has not been verified by the EUAA.*

Предговор

Втора година по ред, бројот на барања за меѓународна заштита во земјите од ЕУ+ се намали на вкупно 0,8 милиони. Ова беше резултат на низа фактори, вклучувајќи ги политичките случувања во клучните земји на потекло, како што е Сирија, и европската соработка со земјите партнери, што ја намали мобилноста преку миграциските рути кон Европа. Паралелно, земјите од ЕУ+ продолжија да обезбедуваат привремена заштита на околу 4,5 милиони раселени лица од Украина, при што некои земји имаа најголем удел, додека продолжија иницијативите за долгорочни решенија за олеснување на евентуалното завршување на привремената заштита во март 2027 година.

Заедничка мисија за сите земји од ЕУ+ во 2025 година беа подготовките за активирање на Пактот за миграција и азил од јуни 2026 година. Националните планови за имплементација и националните стратегии служеа како компас за реформи, кои наскоро ќе го покренат обновениот систем за азил во Европа.

Но, земјите не беа сами во овој процес. Европската комисија, заедно со агенциите на ЕУ, обезбеди насоки и поддршка. Нашата агенција помогна во овие напори преку својата наменска Програма на пактот, која донесе низа резултати. ААЕУ обезбеди оперативна поддршка на земјите на терен, обучени професионалци за азил, вклучително и преку нејзината акредитирана Академија на ААЕУ, разви технички материјал за да им помогне на практичарите во примената на хармонизирани процеси и изработи ситуациона анализа за насочување на политиките.

На пример, со промената на ситуацијата во Сирија, ААЕУ брзо собираще информации за политиките и практиките на земјите од ЕУ+ кон сириските баратели, додека истражувањето на ЗП произведе висококвалитетни информации за случувањата во земјата. Со обезбедување преглед на спроведувањето на концептите за безбедна земја во земјите од ЕУ+, ААЕУ, исто така, го поддржа законодавниот процес за усвојување на список на безбедни земји на потекло на ниво на ЕУ и ревидираниот концепт за безбедна трета земја.

Несомнено е дека јуни 2026 година не е конечниот крај, туку премин во различна еволутивна фаза на Заедничкиот европски систем за азил (ЗЕСА). Оваа фаза може да бара многу учење преку пракса. Тоа ќе биде процес преку кој повратните информации од практичната примена на новите правила ќе ги водат прилагодувањата што треба да се направат на оперативно и политичко ниво. Во текот на целиот процес, нашата Агенција ќе продолжи да ги поддржува земјите и да ја обезбедува својата експертиза за ефикасно функционирање на ЗЕСА.

Нина Грегори
Извршен директор
Агенција за азил на Европската Унија

Содржина

Предговор	4
Содржина.....	5
Вовед.....	6
1. Големи случувања со азилот во Европската унија во 2025 година	7
2. Управување со пристапот до меѓународна заштита.....	9
3. Иницијативи за поедноставни и усогласени процедури за азил.....	10
4. Прифат на баратели на меѓународна заштита.....	11
5. Одговорност за барање меѓународна заштита	12
6. Усогласен пристап за преселување и хуманитарен прифат.....	13
7. Права на корисниците на меѓународна заштита за вклучување и интеграција.....	14
Поле 1. Привремена заштита за раселени лица од Украина	16
8. Правни заштитни мерки за деца и баратели со посебни потреби	17
Завршни белешки	19

Вовед

Извршно резиме на [Извештајот за азил 2026 година: Годишниот извештај за состојбата со азил во Европската Унија](#) ги сумира клучните случувања во меѓународната заштита кои се детално претставени во главниот извештај. Резимето е достапно на [31 јазик](#), вклучувајќи ги сите јазици на ЕУ и албански, арапски, македонски, руски, српски, турски и украински.

Информациите што се претставени во главниот извештај може да се најдат во разни, дополнителни ресурси што се лесни за користење:

- [Националната база на податоци за развој на азилот](#) ги претставува законодавните, институционалните и политичките случувања кои се опишани во извештајот. Ажурирањата може да се пребаруваат по земја, тема, година и тип на развој. Информациите се исто така сумирани и претставени во табела по земја и по тематска област во PDF документ.
- Извештајот претставува избор на правни случувања засновани на [Базата на податоци за судска пракса на ААЕУ](#). Хиперврските во текстот ќе ги доведат читателите до конкретниот случај во базата на податоци.
- Изворите користени за изработка на *Извештајот за азил* се претставени во списокот со референци на крајот од извештајот. Тие се достапни и во [Базата на податоци за меѓународна заштита во Европа \(БПМЗ\)](#), под [Извори](#), со функции за пребарување и извоз.

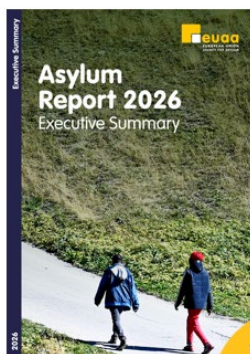
За новости во врска со активностите на ААЕУ и поддршката за земјите членки, погледнете ги инфографиците:

<https://www.euaa.europa.eu/asylum-report-2026/section-10-euaa-support-2025>

За главните случувања по земја, погледнете ги прегледите на земјите:

<https://www.euaa.europa.eu/asylum-report-2026/country-overviews>

Additional resources to the Asylum Report 2026

Translations
in all EU
languages
and 7 non-EU
languages

Click on [Database on International Protection in Europe](#) to consult sources on asylum

1. Големи случувања со азилот во Европската унија во 2025 година

Во 2025 година, Европа доживеа година на транзиција, период на реструктурирање и време на стратегии и инвестирање во модернизација на европската архитектура за азил и миграција, во услови на значително намалување на бројот на барања за меѓународна заштита.

Спроведувањето на Пактот за миграција и азил беше во преден план во креирањето на европските политики, обидувајќи се да се постигнат опипливи резултати што е можно порано. Иницијативите се фокусираа на зголемување на ефикасноста во постапките за азил, справување со притисокот на надворешните граници и зголемување на ефикасноста на враќањата. Националните планови за имплементација послужија како компас за претворање на Пактот во оперативна реалност, додека Европската комисија обезбеди експертиза и финансиски ресурси, а надлежните агенции на ЕУ им дадоа помош на земјите членки на ЕУ за да се осигурат дека нивните национални системи за азил и прифат ќе бидат подготвени до јуни 2026 година.

Во обид да се испорачаат некои елементи од Регулативата за постапките за азил (РПА) во рана фаза, Европската комисија во април и мај 2025 година презентираше два предлога за концептите на безбедна земја, список на ЕУ на безбедни земји на потекло и нови правила за олеснување на примената на концептот за безбедна трета земја. Првиот предлог имаше за цел однапред да ги вклучи одредбите од РПА, според кои, барањата за меѓународна заштита од државјани на земји со стапка на признавање во ЕУ од 20 % или пониска може да се обработуваат според забрзана или гранична постапка. Предлогот, исто така, сугерираше дека безбедните земји на потекло и безбедните трети земји можат да се назначат со исклучоци.

Вториот предлог се однесуваше на примената на концептот на безбедна трета земја. Имаше за цел да ги забрза постапките за азил и да го намали притисокот врз системите за азил, а воедно да ги одржи правните заштитни мерки за барателите. Предложените измени направија да не биде задолжително барателот да има врска со безбедната трета земја; транзитот низ безбедна трета земја беше утврден како доволна врска помеѓу барателот и таа земја; и беше вклучена можноста за примена на концептот дури и ако нема врска со или транзит низ безбедна земја кога постои договор или посебен аранжман со третата земја за таа цел.

Во февруари 2026 година, Европскиот парламент ги одобри новите правила, а Советот формално го ревидираше концептот на безбедна трета земја и го усвои првиот список на безбедни земји на потекло на ниво на ЕУ, вклучувајќи ги Бангладеш, Колумбија, Египет, Индија, Косово,¹ Мароко и Тунис.

За да се надополни законската рамка на Пактот, во март 2025 година, Европската комисија предложи модернизација на европската политика за враќање преку нов Заеднички европски систем за враќање. [Регулативата](#) предвидува заеднички

¹ Ова означување не е во спротивност со ставовите за статусот и е во согласност со Резолуцијата 1244/1999 на Советот за безбедност на ОН и мислењето на МСП за декларацијата за независност на Косово.

процедури во земјите членки за издавање одлуки за враќање и единствен европски налог за враќање, што ќе поттикне униформност, транспарентност и координација.

Во ноември 2025 година, Европската комисија го започна првиот годишен циклус за управување со миграцијата, кој се состои од:

- Европскиот годишен извештај за азил и миграција (ЕГИАМ), кој дава ситуациска слика за азилот и миграцијата во ЕУ;
- Одлуки на Европската комисија со кои се утврдува нивото на миграциски притисок на земјите членки; и
- Предлог на Европската комисија за солидарен базен за решавање на потребите на земјите членки под притисок.

Според ЕГИАМ, кој го опфаќа периодот јули 2024 - јуни 2025 година, миграциската ситуација во ЕУ се подобри, но со постојани предизвици како што се континуираниот притисок од нерегуларни пристигнувања, неовластеното движење во рамките на ЕУ и употребата на миграцијата како оружје од страна на Русија и Белорусија.

Врз основа на ситуациската анализа дадена во извештајот, Европската комисија утврди дека Кипар, Грција, Италија и Шпанија се „под миграциски притисок“ и имаат право да пристапат до Солидарниот базен на ЕУ кога Пактот ќе стапи во сила во јуни 2026 година. Друга група земји, која ги опфаќа Белгија, Бугарија, Хрватска, Германија, Естонија, Финска, Франција, Ирска, Латвија, Литванија, Холандија и Полска, беа идентификувани како „под ризик од миграциски притисок“. Конечно, Австрија, Бугарија, Хрватска, Чешка, Естонија и Полска беа идентификувани како „земји што се соочуваат со значајна миграциска ситуација“ поради кумулативниот притисок од претходните 5 години. Одлуката за спроведување на Советот за воспоставување на годишниот Солидарен базен ги постави потребите за 2026 година на 21.000 преселби или финансиски придонеси од вкупно 420 милиони евра, а имплементацијата ќе започне од 12 јуни 2026 година.

За да ги утврди политичките цели на ЕУ за азил и миграција за наредните години, во јануари 2026 година Европската комисија презентираше Европска стратегија за управување со азил и миграција. Стратегијата служи како компас за остварување на трите главни цели: спречување на нелегална миграција, заштита на луѓето што бегаат од војна и прогон и привлекување таленти во ЕУ.

Во однос на надворешната димензија на политиката за миграција и азил, ЕУ продолжи да следи пристап на целосен пат кон управување со миграција преку координација со различни засегнати страни. Иницијативите вклучуваа справување со основните причини за миграција; помагање на земјите партнери да го зголемат својот капацитет во управување со границите и борба против мрежите за шверц; придонес кон решенија за заштита на раселените лица во различни делови од светот; и нудење безбедни и легални патишта до Европа како алтернатива на нерегуларната миграција. Покрај соработката заснована на позитивни стимулации, ЕУ ја вклучи и можноста за повлекување на придобивките во исклучителни ситуации кога постојните аранжмани се користат на начини што претставуваат значителни предизвици за миграцијата и безбедноста. За таа цел, стапи во сила нова регулатива која предвидува ревидиран механизам за суспензија на визите.

2. Управување со пристапот до меѓународна заштита

Во 2025 година, бројот на поднесени барања за азил во земјите од ЕУ+ се намали втора година по ред на 822.000 (види Слика 1). Ова беше пад за една петтина во споредба со 2024 година, најнизок вкупен број од 2021 година. Германија остана главна земја примател (163.000 барања), иако на многу пониско ниво отколку во 2024 година (намалување за речиси една третина), по што следуваат Франција (152.000), Шпанија (143.000) и Италија (134.000).

Кога се разгледуваат барањата за азил во однос на големината на населението, во просек околу 1.800 барања на 1 милион жители биле поднесени низ земјите од ЕУ+. Грција и Кипар имале најмногу баратели на азил на 1 милион жители (5.900 и 4.500, соодветно). Значително зад нив следуваат Шпанија, Белгија и Швајцарија (приближно 2.900 секоја).

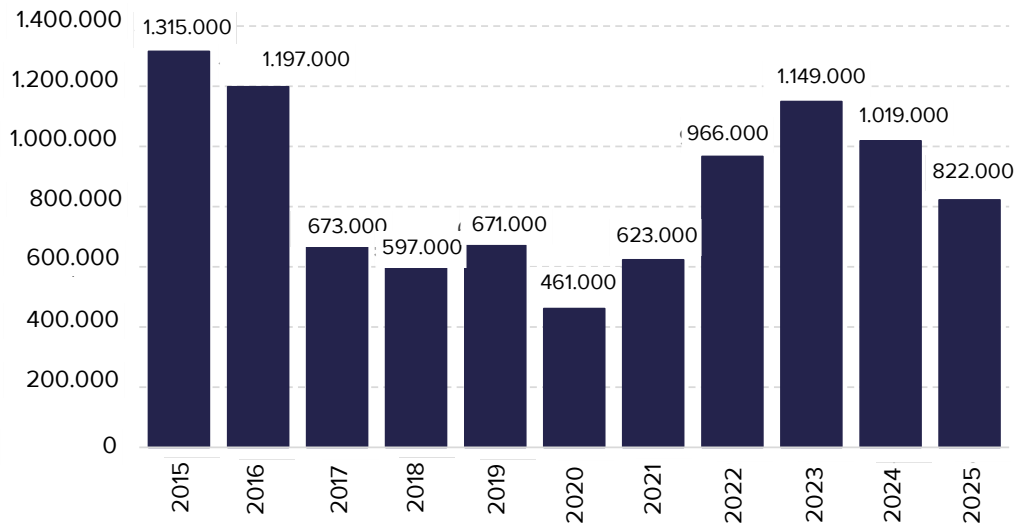
Барањата во 2025 година биле концентрирани кај ограничен број националности. Петте најголеми групи биле граѓани на Авганистан (14 % од сите барања), Венецуела (11 %), Сирија (5 %), Бангладеш (4 %) и Турција (4 %).

Бројот на повторени барања се зголеми за 39 % во споредба со 2024 година, достигнувајќи рекордно ниво. Тие претставуваа 15 % од сите барања за азил во 2025 година, што е најголем удел досега. Ова веројатно би можело да се припише на [пресудата на Судот на правдата на ЕУ](#) од октомври 2024 година, според која полот и националноста биле доволни за авганистанските жени да бидат изложени на ризик од акти на прогон, што довело до пораст на повторени барања од страна на Авганистанците.

Државјаните на земјите со ниски стапки на признавање поднеле значителен дел од барањата за азил во 2025 година, што претставува над половина од вкупниот број барања. Според правилата на Пактот, од јуни 2026 година, во одредени околности дефинирани во РПА, член 43(1), граѓаните на земјите со ниски стапки на признавање (кои паѓаат под 20 %) ќе бидат предмет на задолжителна гранична постапка.

Во текот на целата година, земјите од ЕУ+ работеа со Европската комисија и агенциите на ЕУ за модернизирање на ИТ капацитетите на границите, вклучително и обезбедување на технички, оперативни и административни ресурси за функционирање на новиот систем Евродак. За да се подготват за непречено и хармонично функционирање на скринингот, постапката за азил на граница и постапката за враќање на граница, националните власти продолжија со законодавната работа и практичните подготовки, вклучително и со изградба на потребни објекти, обезбедување соодветен капацитет, развивање упатства и практични алатки и обезбедување обука за професионалци кои ќе ги спроведуваат новите процедури.

Слика 1. Број на барања за азил во земјите од ЕУ+, 2015-2025 година

Извор: Податоци на ААЕУ СРПП од 3 февруари 2026 година.

Како одговор на мешаните миграциски притисоци и безбедносни предизвици на надворешните граници, земјите од ЕУ+ продолжија да се фокусираат на управувањето со границите и одржуваа построги режими на заштита, со што понекогаш го ставаа под ризик ефективниот пристап до територијата и до постапката за азил за лицата на кои можеби им е потребна заштита. Таквите практики честопати беа испитувани од меѓународни организации и организации на граѓанското општество, како и од судски институции, кои се осврнаа на пријавени инциденти на малтретирање, наводни враќања и забрзани враќања, како и мерки преземени од националните власти против организации на граѓанското општество кои вршат активности за пребарување и спасување.

3. Иницијативи за поедноставни и усогласени процедури за азил

Во областа на постапките за азил, активностите на земјите од ЕУ+ се фокусираа околу три главни области: намалување на бројот на нерешени случаи што чекаат одлука, доделување капацитет за организирање на практичната имплементација на новите правила и обука на персоналот за новите одредби. Дополнително, Европската комисија обезбеди финансиска поддршка (како што е Инструментот за техничка поддршка (ИТП)), ААЕУ обезбеди техничка поддршка, а земјите од ЕУ+ соработуваа билатерално за размена на експертиза. Како што налага Пактот, тие исто така доделија значителни ресурси за развој на национални планови за непредвидени ситуации за различни сценарија, кои опфаќаат индикатори и прагови за активирање и деактивирање на специфични мерки за одговор.

Активностите за градење капацитети беа прилагодени на единствената ситуација во азилот и прифатот во секоја земја. Некои земји продолжија да се фокусираат на

организациски промени, регрутирање персонал и активности за обука за развој на вештини. Неколку органи за азил продолжија да ги ревидираат или дотеруваат внатрешните процедури и да ги ажурираат шаблоните и нацртите на одлуките со цел да ја зголемат ефикасноста на нивните процеси на донесување одлуки. За да поддржат висококвалитетно и брзо донесување одлуки, земјите од ЕУ+ ги ажурираа политиките на специфичните земји врз основа на промените во земјите на потекло. Сепак, нестабилната ситуација во неколку земји на потекло влијаеше врз обработката на случаите, а повремено властите за азил ја суспендираа обработката на случаите од државјани од одредени земји на потекло.

Во 2025 година, земјите од ЕУ+ издадоа околу 874.000 првостепени решенија, најмногу од 2017 година. Зголемувањето е предизвикано од наглото зголемување на бројот на одбивања, главно за граѓани на земји со ниска стапка на признавање (20 % или пониска). Најмногу одлуки се издадени во Германија, по што следат Франција и Шпанија. Нерешените првостепени предмети се намалија на 863.000 во 2025 година, од 986.000 во 2024 година (намалување од приближно 13 %). Додека некои земји од ЕУ+ го засилија донесувањето првостепени одлуки, намалувањето на нерешените предмети беше резултат на помалку поднесени барања. И покрај намалувањето на нерешените првостепени предмети, повеќе жалби генерално значаеа стабилен и висок обем на работа во сите инстанции.

Со оглед на тоа што Европската комисија го истакнува значењето на соработката со судските тела и нивното зајакнување за да се подготват за активирање на правилата на Пактот, голем број земји од ЕУ+ инвестираа во зголемување на капацитетот во второстепени или повисоки инстанции.

4. Прифат на баратели на меѓународна заштита

Земјите од ЕУ+ работеа на транспонирање на Директивата за услови за прифат (ДУП) од 2024 година во националното законодавство до крајниот рок на 12 јуни 2026 година, покрај прилагодувањето кон други регулативи што влијаат врз прифатот, како што се Регулацијата за азил и управување со миграцијата (РУАМ) и РПА. Водени од нивните национални планови за имплементација, земјите од ЕУ+ ги прилагодија условите за прифат и ги решија празнините во капацитетот за прифат, вклучително и за барателите во гранична постапка. Соодветно на тоа, многу земји требаше да воспостават центри за проверка и сместувачки капацитети за барателите подложени на гранична постапка. Оперативните потреби поттикнаа промени и во управувањето со случаите и во ИТ системите. Првата итерација на годишниот циклус за управување со миграцијата придонесе за податоци со повисок квалитет за системите за прифат низ земјите од ЕУ+.

Намалувањето на барањата за азил доведе до намален притисок врз системите за прифат во неколку земји, поради што дојде до намалување на нивниот капацитет за прифат. Спротивно на тоа, некои земји каде што системите за прифат останаа под притисок го задржаа или го зголемија својот капацитет. Во еден значаен случај во врска

со капацитетот за прифат, Судот на правдата на ЕУ пресуди дека земја членка не може да се повика на непредвидлив и неизбежен прилив на баратели за да ги избегне своите обврски според правото на ЕУ за задоволување на основните потреби на барателите на азил, истакнувајќи ја потребата од тампон капацитет за апсорбирање на потенцијалните приливи на баратели.

Земјите од ЕУ+ долго време се соочуваат со влијанието на секундарните движења. Неколку од нив продолжија или започнаа нови иницијативи за справување со оваа појава, на пример, со правење промени во условите за прифат, во согласност со член 21 од ДУП (2024) и член 18 од РУАМ. Овие одредби предвидуваат дека барателите кои се известени за одлука за трансфер во одговорната земја членка повеќе немаат право на услови за прифат, а го задржуваат правото на стандард на живот во согласност со правото на ЕУ.

5. Одговорност за барање меѓународна заштита

Во 2025 година вкупно беа спроведени 18.000 трансфери според Даблинската процедура низ земјите од ЕУ+, што е слично на 2024 година (види Слика 2). Ова е втор најголем број од 2019 година, но сепак е далеку под нивоата пред пандемијата. Спроведувањето на трансферите според Даблин остана во голема мера под влијание на притисокот врз

системите за прифат во некои земји од ЕУ+. Иако националните судови најчесто ги потврдуваат трансферите, една од главните причини за поништување на одлуките на националните власти беа ажурираните докази за сериозни проблеми во пристапот до материјалните услови за прифат во одговорната држава.

Земјите од ЕУ+ се фокусираа на премин од примената на Регулативата Даблин III кон новата регулатива за Евродак и РУАМ. Во текот на годината беа разјаснети неколку правни и практични двосмислености, но некои прашања останаа до официјалното усвојување на Одлуката за спроведување за воспоставување на годишниот Фонд за солидарност 2026 на 19 декември 2025 година. Додека некои национални власти претпочитаа да почекаат појаснувања, а потоа да развијат подетален план за имплементација, поголемиот дел од администрациите почнаа да планираат врз основа на различни сценарија.

Даблинските единици вложија заеднички напори за расчистување на заостанатите предмети за да избегнат што е можно повеќе истовремена употреба на поранешните и новите правила по стапувањето во примена на Пактот. Сепак, недостигот на персонал во Даблинските единици остана постојан проблем. Покрај тоа, управувањето и со тековното оптоварување со предмети и паралелното спроведување обуки беа предизвик за многу вработени во Даблинските единици. Неколку власти истакнаа дека засегнатите страни надвор од Даблинските единици исто така имаат потреба од насочена обука за да се осигурат дека ги разбираат новите правила и, на пример, можат правилно да ги информираат барателите за постапката.

Слика 2. Број на спроведени трансфери во однос на вкупно прифатените барања од Даблин, 2025 година

Извор: Податоци на ААЕУ СРПП од 3 февруари 2026 година.

Главен предизвик за земјите од ЕУ+ во процесот на транзиција беше адаптацијата на ИТ системите, вклучително и реконфигурирање на системите за управување со предмети за да вклучат нови обрасци, шаблони и работни процеси. Во неколку земји, ИТ проектите поврзани со примената на Евродак и РУАМ се дел од поширока програма за дигитализација.

Во 2025 година, 120.000 одлуки беа издадени како одговор на барањата од Даблин, според привремените податоци за Системот за рано предупредување и подготвеност (СРПП) на ААЕУ. Ова претставува намалување од 24 % во однос на 2024 година и најниско ниво од 2021 година. Намалувањето укажува на намалување на секундарните движења, при што барателите на азил се движат од првата земја на пристигнување во друга за да поднесат ново барање, и е во согласност со целокупното намалување на барањата за азил.

6. Усогласен пристап за преселување и хуманитарен прифат

Политичките, оперативните и финансиските ограничувања го ограничија развојот во областа на преселувањето и хуманитарното прифаќање во текот на 2025 година. Фактори што го попречија преселувањето на бегалците вклучуваа:

- прашања поврзани со спроведувањето на одредбите од Пактот на техничко ниво, како што се складирањето и преносот на податоци со користење на процеси што се во согласност со регулативата за Евродак;
- нестабилната безбедносна и политичка ситуација на Блискиот Исток, што донесе предизвици на оперативно ниво; и
- постојаниот притисок врз некои системи за прифат во земјите од ЕУ+, што го ограничи нивниот капацитет за прифат на раселени бегалци.

Како последица на тоа, од вкупно 61.000 ветувања дадени од 14 земји во рамките на шемата на ЕУ за преселување и хуманитарен прифат за 2024-2025 година, само околу 10.000 бегалци пристигнаа во земјите од ЕУ+ во 2025 година, покрај речиси 14.000 во 2024 година. По период од 10 години кога Сиријците беа најраселувани, Авганистанците (2.900) беа на првото место во 2025 година, по што следуваа Сиријците (1.800), Конгоанци (ДР) (1.600) и Суданци (1.400).

Во декември 2025 година, Советот го одобри првиот Двогодишен план на Унијата за преселување и хуманитарен прифат за 2026-2027 година. Девет земји доставија ветувања за вкупно 10.430 места, што вклучува 8.330 преселувања и 2.100 хуманитарни прифати. Значителното намалување на националните обврски го одразуваше општото намалување на прифатите на ниво на ЕУ.

7. Права на корисниците на меѓународна заштита за вклучување и интеграција

Содржината на заштитата се однесува на правата на одредена форма на заштита на која имаат право во земјата на азил, како и на поврзаните обврски. Заштита се доделува кога барателите кои добиваат позитивна одлука со која се доделува статус на бегалец или супсидијарна заштита (исто така наречени статуси усогласени со ЕУ). Стапка на признавање се однесува на бројот на позитивни одлуки како процент од вкупниот број на одлуки во врска со барања за меѓународна заштита. Додека националните форми на заштита им даваат статус на заштита на државјани на трети земји, тие статуси - кои не се усогласени низ ЕУ+ земјите - не се вклучени во пресметката на стапката на признавање.

Во 2025 година, стапката на признавање за меѓународна заштита значително се намали од 42 % во 2024 година на 29 %. Овој пад веројатно е резултат - барем делумно - на суспензијата на донесување одлуки за сириските баратели кои сочинуваат голем дел од позитивните одлуки во последните години. Дополнително, околу 56 % од одлуките се издадени на државјани на земји со ниска стапка на признавање. Со оглед на 69-те државјанства на кои им се издадени најмалку 1.000 одлуки во 2025 година, 42 имале стапка на признавање помала од 20 %.

Државјаните на Турција, Венецуела, Бангладеш и Колумбија (во опаѓачки редослед) добиле една третина од сите негативни одлуки. Сепак, на Венецуелците и на Колумбијците често им се доделувала национална форма на заштита или биле

пренасочувани кон друг вид на престој. Стапките на признавање биле високи за државјаните од екстремноконфликтни и висококонфликтни земји, движејќи се помеѓу 70 %-90 % за барателите од Судан, Мали, Хаити, Украина и Мјанмар/Бурма (во опаѓачки редослед).

Земјите од ЕУ+ продолжија да ги ограничуваат пристигнувањата преку семејно обединување, како начин за намалување на притисокот врз системите за азил и прифат, а понекогаш и врз националните и општинските социјални системи. Во последниве години, УНХЦР, други меѓународни организации, аналитички центри, академски институции и организации на граѓанското општество постојано предупредуваа за потенцијалното негативно влијание на построгите правила за семејно обединување врз интеграцијата на корисниците на меѓународна заштита.

Земјите од ЕУ+ продолжија да се фокусираат на интегрирање на корисниците преку лансирање нови стратегии и мерки за пристап до пазарот на трудот и образованието. И покрај овие иницијативи, корисниците на меѓународна заштита сè уште се соочуваа со бариери низ земјите од ЕУ+ кога се обидуваа да го научат јазикот, да започнат со образование или да бараат работа, додека предизвиците во пристапот до домување продолжија да влијаат врз перспективите за интеграција. Организациите на граѓанското општество продолжија да играат клучна улога во ефективната интеграција на корисниците преку обезбедување низа услуги за таа цел.

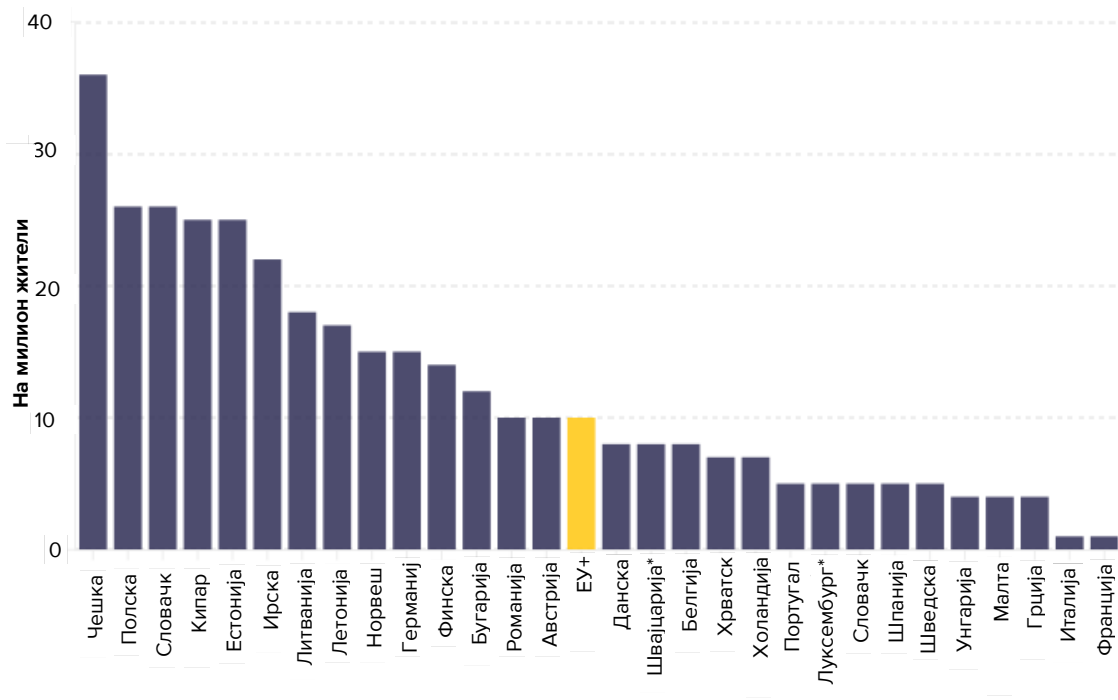

Поле 1. Привремена заштита за раселени лица од Украина

На крајот на 2025 година, приближно 4,5 милиони лица беа под привремена заштита низ земјите од ЕУ+. Оваа бројка остана релативно стабилна од почетокот на 2023 година и продолжи значително да придонесува кон вкупниот број на луѓе во Европа со потреби за заштита. Во однос на големината на населението, Чешка, Полска и Словачка беа домаќини на најголем број раселени Украинци по глава на жител (види Слика 3).

Слика 3. Број на лица под привремена заштита на 1 милион жители по земја примател, декември 2025 година

Забелешка: * = Податоци извлечени пред февруари 2026 година

Извор: Големини на население: Евростат (DEMO_GIND) извлечени на 5 февруари 2026 година. Корисници на привремена заштита: Евростат (MIGR_ASYPST) извлечени на 10 февруари 2026 година.

Во текот на четвртата година од инвазијата на Русија, земјите од ЕУ+ продолжија да ги менуваат своите политики кон долгорочни решенија, како што е нудење можности за премин кон алтернативна национална дозвола за престој. Паралелно, тие продолжуваат да ја промовираат интеграцијата на многу нивоа, вклучително и на пазарот на трудот и образованието. „Центрите за единство“, основани во голем број земји од ЕУ+, обезбедуваат помош при вработување, јазични курсеви, советување за корисниците и, во некои случаи, поддршка за доброволно враќање.

Судските случувања и на национално и на ниво на ЕУ дополнително ја разјаснија меѓусебната поврзаност помеѓу процедурите за привремена заштита и меѓународна заштита.

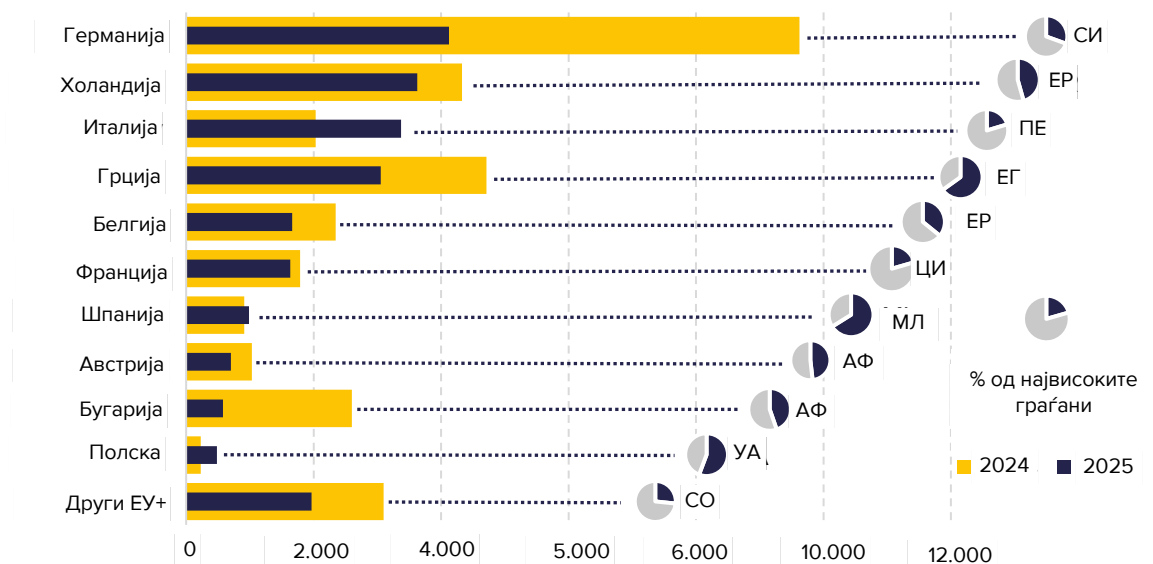
8. Правни заштитни мерки за деца и баратели со посебни потреби

За да се зголемат одговорите за заштита на лицата со посебни потреби, Пактот вклучува мерки за побрза идентификација и поддршка за задоволување на нивните процедурални, како и потреби за прифат. Главен предизвик за земјите од ЕУ+ останува операционализацијата на овие заштитни мерки. За да се зголеми капацитетот во оваа област, во 2025 година националните власти спроведоа обука за различни засегнати страни и ги подобрија информациските системи за да се олесни соработката меѓу различните професионалци вклучени во процесот.

Во 2025 година, беа поднесени 22.000 барања за азил од самопрогласени малолетници без придружба, што е приближно една третина помалку отколку во 2024 година, а најмалку од 2020 година. И покрај тоа што забележа најголем апсолутен пад, Германија продолжи да прима најмногу (4.100 барања), што претставува речиси една петтина од вкупниот број (види Слика 4). По Германија следуваат Холандија (3.600), Италија (3.400) и Грција (3.100). Пет националности учествуваа со повеќе од половина од сите барања за азил поднесени од малолетници без придружба во 2025 година, имено Авганистанци (2.800), Еритрејци (2.400), Египќани (2.300), Сомалијци (2.300) и Сиријци (2.100, најмалку досега).

Слика 4. Топ 10 земји од ЕУ+ кои примаат барања од самодекларирани малолетници без придружба, 2025 година во споредба со 2024 година и удел на барања поднесени од главно државјанство на малолетници без придружба, 2025 година

Извор: Податоци на ААЕУ СРПП од 3 февруари 2026 година.

Органите за азил продолжија да ги преиспитуваат своите закони и политики во насока на мултидисциплинарна проценка на возраста, како што се бара според РПА и во согласност со [практичниот водич](#) на ААЕУ објавен во 2025 година. Неколку земји од ЕУ+ се соочија со недоволен број законски старатели за да бидат назначени за грижа и поддршка на деца без придружба. Проектот GuardianXChange, финансиран од ЕУ, продолжи да ги зајакнува услугите за старателство во четирите земји учеснички од ЕУ+, имено Белгија, Полска, Португалија и Словенија.

Со ревидираната Директива на ЕУ за борба против трговијата со луѓе што треба да се транспонира до јули 2026 година, земјите членки на ЕУ спроведоа разни проекти и обуки за спречување на трговијата со луѓе и подобра идентификација на жртвите. Од презентирањето на предлозите за Пактот, неколку засегнати страни изразија загриженост за потенцијалното негативно влијание на промените врз барателите со посебни потреби во текот на целата постапка за азил. Бидејќи законодавниот процес е во тек на национално ниво, оваа загриженост честопати повторно се појави во национален контекст преку коментари за предлозите за закони.

И покрај напорите за подобра поддршка на барателите со посебни потреби при прифат, во неколку земји од ЕУ+ беа пријавени несоодветни услови и недоволна поддршка, на пример, поради недостаток на ресурси или празнини и доцнења во финансирањето. Загриженоста во врска со притворањето на лица со посебни потреби, особено деца, продолжи да се искажува, документира во судски пресуди и известува од меѓународни организации и организации на граѓанското општество. Неколку судски случаи, исто така, ги анализираа посебните потреби и ранливостите во контекст на трансферите и враќањата според Даблинската процедура.

Завршни белешки

Изминатата година беше обележана со интензивни подготовки за операционализација на Пактот за миграција и азил до јуни 2026 година. И ААЕУ и националните власти инвестираа значителни ресурси за да ги постават темелите за новата рамка за управување со европскиот систем за заштита.

За таа цел, земјите од ЕУ+ наменија значителни финансиски суми и ги забрзаа процедурите за набавки за да осигурат дека системот Евродак ќе биде навремено оперативен. По иницијативите за регрутирање персонал во последните години, националните власти за азил се фокусираа на намалување на нивните нерешени случаи за да избегнат паралелно користење на различни законски рамки по јуни 2026 година, колку што е можно повеќе. Неколку земји инвестираа во воспоставување на повеќенаменски центри, каде што скринингот, граничната постапка за азил и граничната постапка за враќање можат да се одвиваат на истата локација.

ААЕУ ги поддржа земјите од ЕУ+ во овие напори преку разни активности. Агенцијата разви упатства и алатки за новите процедури, ги ажурираше постојните водичи и обучи практичари од националните администрации за одредбите од Пактот. Во 12 земји, Агенцијата обезбеди директна оперативна поддршка. И на ниво на ЕУ, Агенцијата анализираше нови случувања и брзо обезбеди ажурирања на ситуацијата за да ја поддржи Европската комисија во насочувањето на процесите на одговор и подобро да ги информира националните креатори на политики.

Спроведувањето на овие подготовки беше донекаде олеснето од фактот дека барањата се намалија на 822.000 во 2025 година, најниско ниво од 2021 година. Ова им овозможи на националните власти да фокусираат повеќе ресурси за развивање нови работни процеси, стандардни оперативни процедури и шаблони, како и да ги пилотираат овие нови пристапи во национален контекст.

Во 2026 година, стапувањето во примена на Пактот ќе ја покаже практичната вредност на овие инвестиции. Од неговото усвојување, засегнатите страни истакнаа дека Пактот ќе се мери според неговиот капацитет да создаде отпорни системи за азил и прифат способни да се прилагодат на брзите промени во светот. 2026 година ќе ја стави во центарот на вниманието практичната релевантност и влијанието на реформата на ЗЕСА. Тоа ќе докаже, на пример, до кој степен реформата ќе овозможи фер распределба на товарот меѓу земјите членки.

Новите аранжмани ќе бидат тестирани во акутни ситуации, а системот мора да остане флексибилен за да се справи со случувањата на глобално, европско и национално ниво. Променливата динамика во политичкиот, безбедносниот и економскиот сектор и меѓународните кризи и војни влијаеја врз достапноста на хуманитарното финансирање и механизмите за справување со раселувањето на глобално ниво. Потребите за заштита што произлегуваат од конфликтите, како што се војните во Иран и Украина, веројатно ќе се зголемат, додека финансиските средства на глобално ниво се намалуваат.

Во услови на сложени, глобални состојби на меѓусебна зависност, Европа проактивно се ангажираше и изгради партнерства со трети земји со цел да изгради капацитети за обезбедување ефикасна заштита, како и за справување со нерегуларната миграција. Зголемување на капацитетите во земјите партнери за управување со миграцијата со

целосно почитување на основните права има потенцијал да го прошири глобалниот простор за заштита.

На европско ниво, првата Европска стратегија за азил и миграција ја поставува насоката на политиката за следните 5 години. Силен фокус на подобрување на граничната контрола, строги правила против злоупотреба на системите за азил и брзо и ефикасно враќање, може да доведе до понатамошно намалување на бројот на барања во ЕУ+. Промените во Регулативата за постапка за азил во однос на концептите за безбедна земја и унапредувањето на новата Регулатива за враќање можат да ги одвратат новодојдените лица. Меѓутоа, во пракса тие можат и да го ограничат пристапот до меѓународна заштита за оние на кои им е потребна.

На национално ниво, практичната примена на Пактот и мерките за зголемување на ефикасноста ќе бидат под строг надзор. Ова веројатно ќе вклучува примена на скрининг, издавање одлуки за неприфатливост за баратели кои транзитирале низ трета земја и можеле да побараат ефикасна заштита таму, како и некои од предложените дигитални решенија за поефикасна обработка. Како што се одвива примената на Пактот, националните власти ќе ги прилагодат своите системи врз основа на првите искуства на терен. Прашања за правно разјаснување се очекуваат во 2026 година, а повеќе се очекуваат во наредните години, на ниво на национални судови, ЕСЧП и Судот на правдата на ЕУ.

Случувањата во поширокиот контекст на управувањето со миграцијата - како што е одлуката на шпанската влада за вонредна регулација на државјани од трети земји за нивна интеграција - исто така ќе влијаат врз работното оптоварување на националните органи за азил, а со тоа и врз операционализацијата на Пактот. Кога станува збор за иднината на 4,5 милиони Украинци регистрирани според Директивата за привремена заштита, неколку земји почнаа да создаваат патишта за транзиција од привремена заштита кон друг вид дозвола за престој, отворајќи нови перспективи за престој во ЕУ+. Овој тренд веројатно ќе стане поизразен во 2026 година, бидејќи се приближува крајот на продолжувањето на режимот за привремена заштита во март 2027 година.

Имајќи го ова предвид, земјите од ЕУ+ имаат потреба од ажурирани, фактички информации за да ги прилагодат своите процеси навремено. ААЕУ игра централна улога со своето подобро портфолио за свесност за ситуацијата и мрежи за соработка кои нудат платформа за размена на добри практики и справување со предизвиците. Агенцијата активно ги поддржа земјите од ЕУ+ во 2025 година во преодниот период на операционализација на Пактот, и е подготвена во 2026 година и понатаму да обезбеди директна поддршка и да одржува конструктивен дијалог за изградба на подобрена заштитна средина во Европа. Бидејќи засегнатите страни мора да се снајдат низ сложените мерки на Пактот и политичката реалност што брзо се менува, информациите и ангажманот стануваат уште поважни за иднината на ЗЕСА.

Извештај за азил 2026 година: Извршно резиме

Како главен извор на информации за меѓународната заштита во Европа, Извештајот за азил 2026 година дава сеопфатен преглед на клучните случувања во однос на азилот во 2025 година. Извршното резиме претставува скратена верзија на главниот извештај.

Агенцијата за азил на Европската Унија (ААЕУ) собира информации од сите аспекти на Заедничкиот европски систем за азил. За таа цел, извештајот ги прикажува главните трендови во политиките, практиките и законодавството поврзани со меѓународната заштита и ги презентира клучните индикатори за референтната 2025 година. Наведени се примери на судска пракса за толкување на европските и националните закони во контекст на *правото на ЕУ за азил*.

Извештајот за азил 2026 година се потпира на информации од широк опсег на извори - вклучувајќи перспективи од националните власти, институциите на ЕУ, меѓународни организации, организациите на граѓанското општество и академската заедница - со цел да вклучи различни перспективи. Извештајот, кој го опфаќа периодот од 1 јануари до 31 декември 2025 година, служи како референца за најновите случувања на полето на меѓународна заштита во Европа.